

*Területi és Vagyongazdálkodási Hivatal*  
2008. 10.



**Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei  
Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal**

**Földművelésügyi Igazgatóság**

☒ 3525 Miskolc, Dóczy József út 6. ☎ 46/515-700; fax: 46/515-701

E-mail: mgszh-borsod@fk.gov.hu

**Szám:** 14.4/308-11894-1-1/2008.

**Előadó:** Kerekes Béla

**Tárgy:** Megyei Területrendezési Terv  
felülvizsgálati anyagának  
véleményezése

**Hiv.szám:** 4526-34/2008

**B.-A.-Z. Megyei Önkormányzat**

**Miskolc**  
Városház tér 1.  
3525

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT	
HIVATALA	
TERÜLETRENDEZÉSI ÉS VAGYONGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY	
Év: 2008	év: 10
4526-34/2008	
Mell.	Előadó: <i>Kerekes Béla</i>

**Tisztelt Cím!**

Az agrárium helyzete a megyében fejezethez:

198 oldalhoz: A jelenleg „egyszerűsített farmtámogatási rendszer” nem létezik, csak egyszerűsített támogatás, melyet 2004. évben csatlakozó 10 országból 8 ország választott. A farm jelző más támogatási szisztémát takar, ezt a farm támogatást az EU 15 tagállama már bevezette. Magyarország 2009-től tervezi bevezetni a farmtámogatást. Ez valóban a termeléstől független, de nem a földtulajdonhoz, hanem a földhasználathoz kapcsolódik. A támogatás igénybevételének feltétele nemcsak a tájhasználat, hanem ún. „kölcsonös megfeleltetés”, vagyis a természet, - a környezet, - a talaj, - a vízvédelmi, az állatjóléti, a köz-, állat-, növény-egészségügyi és élelmiszer-higiéniái előírások betartása. Már egyetlen terület szabályainak megsértése az egész közvetlenül kifizetett támogatás bizonyos százalékának visszavonását eredményezheti.

199 oldalhoz: A Csérehát térségében valóban megszűnt –néhány kivételtől eltekintve-, (Homrogd, Fancsal Szövetkezet, Abaúji Charolais Rt) nagyüzemi gazdálkodás, de jelentős 600 hektárt meghaladó alma és csonthéjas telepítést végzett az azonos érdekeltségi körben tartozó Kraszkó Kft, Vadco Kft, Magrima Kft, Cserjés Kft. Szendrőben sem a Szövetkezetben, sem a volt Állami gazdaságban nem volt ezer darab húsmarha állomány. A regisztrált őstermelői állomány ugyan meghaladja az 50 ezret, de 2007. évben ténylegesen csak 25 ezren érvényesítették őstermelői igazolványukat. Az őstermelő definiálása az anyag megfogalmazása szerint nagyon sajátos, mivel családi gazdálkodó is lehet őstermelő, de egyéni vállalkozó is. A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal regisztrációs számával minden termelőnek kell rendelkeznie, ha támogatást igényel.

Sok száz szövetkezet nem volt a megyében. A rendszerváltáskor 97 mezőgazdasági szövetkezet működött, ezek felbomlásával újak alakulásával bővült ugyan a szövetkezetek állománya, de ezek tartósan nem működtek.

Az anyag szerint a hűtőházak száma 4 db, a valóságban kedvezőbb a helyzet, ágazati támogatással létesült 10 db, 90%-ban a legmodernebb ULO rendszerű technológiát alkalmazó. Ezen felül tudomásunk van még 3 db hűtőház létezéséről, amely egyéb források igénybevételével létesült.

Nyilvánvalóan elírás, hogy van olyan megyei társaság, amely 108 ezer hektárt művel. Ilyen az országban sem fordult elő.

Az Új Vásárhelyi Terv alapján megépült Cigándi víztározó „termőföld vesztesége” nem egyértelműen ítélné meg. A gáttal körülvett ún. „fejvíz” tározó 2500 ha, magas Tiszai vízállás esetén ide 95 millió köbméter víz tárolható be. Az ár levonulása után a víz egy része gravitációsan visszajut a Tiszába, míg a visszamaradt mennyiség ugyancsak gravitációs módon felhasználható a tározó alatt elterülő 2600 ha tájgazdálkodásba vont területen. A földterületet használók részt vesznek az agrár-környezetvédelmi program különböző vizes élőhely programjaiban, így a földterületek az új helyzetnek megfelelően kerülnek hasznosításra.

202 oldalhoz: A megyében 1995-2004 között nemzeti támogatással 5674 hektár ültetvény került eltelepítésre, ennek 22%-a szőlő, 20%-a alma, 16%-a kajszi, 15% egyéb csonthéjas (szilva, őszibarack, meggy, cseresznye), de jelentős a körte 9%, a dió 7% és bodza 5%. A SAPARD, AVOP keretében megvalósult telepítésről nincs adatunk.

203 oldalhoz: A „hízómarha” létszámcsökkenés alatt nyilvánvalóan a húsmarha értendő.

204 oldalhoz: Nem értelmezhető, hogy 2000-ben az összes gazdaság 40%-át képezték az egyéni gazdálkodók, 30%-át a vegyes gazdaságok. Az egyéni gazdaság a gazdálkodás formáját, míg a vegyes gazdaság fogalom az a tevékenység ágazati összetevőire utal. Bizonyára elírás az 1 EUME = 750 eFt, mivel az 1 EUME = 1200 Euro, ami a jelenlegi árfolyamon a jelzett összeg felét sem éri el. A birtok koncentrációt szerény mértékben a birtok összevonási támogatás mellett a birtokfejlesztési hitel is segíti.

Vizgazdálkodással, táj- és természetvédelemmel kapcsolatos észrevétel:

A tájhasználat, tájgazdálkodás eddigi gyakorlata számos változásnak nem tud ma már megfelelni.

A területhasználói struktúra, tulajdonosi felügyeleti viszonyok alakulása eljutott arra a szintre, hogy átfogalmazódnak a területért felelős és annak hasznait élvező szervezetek gazdálkodók felelősi, feladatvállalói szerepét szabályozó normák. Szükséges a feladat állami szerepvállalásának újraértékelése.

A tulajdonosi struktúra még messze nem kedvez az integrált tájhasználat megteremtésének, mind a természetvédelem, mivel a vízgazdálkodás értékelt koordinált rendezésének. A birtok összevonási kísérletek ösztönzése mintegy 10 éves késéssel kezd elindulni, de az ösztönzést a gazdasági racionalizálás mellett az átfogó környezetvédelmi-környezetgazdálkodási elemekkel is ki kellene egészíteni.

A mozaikos tájhasználat, a természetvédelmi célú tájgazdálkodás kialakításának (pl. az ÚVTT.- s Cigándi tározó mintaterület) nem kedvez a jelenlegi szétszórt tulajdonosi struktúra. De a Területrendezési Tervjavaslat-ban (továbbiakban TT) szereplő

víztározó ajánlások is ellehetetlenülnek a tulajdonosi és a nem rendszerszemléletű egyéb érdekérvényesítéseken. (Lásd TT-ben még ajánlásként 1,1 m<sup>3</sup> kapacitással szereplő, de a valóságban a fenti okok miatt csak tized annyi kapacitással engedélyezett és megvalósult Emőd II. tározó.)

A vízgazdálkodás területén az Európai Unió fő irányelv az EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2000. október 23-i 2000/60/EK IRÁNYELVE (továbbiakban „Víz Keretirányelv” azaz VKI) alapjaiban meghatározza a „víztestek” jó ökológiai állapotának megőrzéséhez - ahol ez sérült -, visszaállításához szükséges politikákat, cselekvési előírásokat, intézkedéseket.

A VKI lapjaiban rögzíti a víztestek állapotának és a védett területek tematika szerinti rögzítését és monitoringjának program kidolgozását. (8. cikkely)

Ez a munka elindult a kataszter jó készülségi állapotban van, legalábbis részeiben, és a későbbiekben elérhető kell, hogy legyen.

Itt javasolt, hogy az anyag tűzze ki célul ennek a TT-ben való megjelenítését (szükséges szinten) és ezek RTT-ben való használatát. Javasolt még a VKI terminológiájának használata a jövőre nézve.

A VKI 13. cikkely előírja a Vízyűjtő Gazdálkodási Terv (VGT) készítését. Ezek készítése ajánlatos lenne szektor-terv (pl. belvízvédelmi rendszerek fejlesztési terveinek kidolgozása) szinten megelőzné a TT lezárását.

Megemlítendő itt, hogy a vízgazdálkodási területhasználat egyik irányaként a „Belvízreform” kidolgozás alatt van, melynek az állapotörögzítési szintig meg kellene jelennie a VKI-val összhangban a területi kategorizálásban.

Összességében a racionális tájhasználat a TT-ben úgy érvényesíthető, ha a TT legalább felveti a terület tulajdonosi és érdekstruktúra racionalizáló megoldások ösztönzésének programját.

A vízgazdálkodási szinten a terület és a víztestek kapcsolatának kategorizált meghatározásának (belvízérzékenység, árvíz-veszélyeztettség, víztartó réteg feletti, csatorna, vízfolyás, folyó, vagy tóval van kölcsönhatásban) és a vizek jó ökológiai megtartásának feltételeit megjelenítésének szerepelnie kell a TT-ben. Ez a hagyományos terminológiával és vízgazdálkodási kategóriákkal azért szerepel is csak nem VKI szemléletével és rendszerében.

M i s k o l c, 2008. szeptember 17.

Tisztelettel:



57.

**BAZ megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal**

Az agrárium helyzetével kapcsolatban tett észrevételeket a terv véglegesítése során beépítjük a helyzetelemzésbe.

A vízgazdálkodással, táj- és természetvédelemmel kapcsolatosan a tulajdonosi viszonyokra vonatkozó észrevételek a területrendezési terv jóváhagyandó munkarészeire nem építhetők be.

A víztározók létesítésének ajánlását (Cserehát térsége) az illetékes nemzeti park igazgatóság véleménye alapján töröljük az anyagból, éppen a „víztestek” jó ökológiai állapotának megőrzése érdekében.

A Vízyűjtő Gazdálkodási Tervek készítése ágazati feladat, függetlenül a területrendezési tervtől.